

ضرورت تحول در مؤلفه‌های نظام نوین ترویج کشاورزی ایران

علی اسداله‌پور^۱ و حسن اسدپور^۲

۱- استادیار آموزشی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، ساری، ایران (a_kotena@yahoo.com)

۲- بخش تحقیقات اقتصادی، اجتماعی و ترویجی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، ساری، ایران

چکیده

نظام ترویج کشاورزی ایران به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های اصلی توسعه کشاورزی و روستایی، در دو دهه گذشته با چالش‌هایی مواجه بوده و همواره از سوی مجامع علمی و اجرایی، مورد انتقاد قرار گرفته است. بنابراین برای دستیابی به اهداف خود، نیازمند تغییر و تحولاتی است. در این راستا طرح نظام نوین ترویج کشاورزی برای اصلاح ساختاری از شهریورماه سال ۹۵ در کلیه استان‌ها اجرایی شد. نتایج بررسی‌های مختلف پس از گذشت حدود چهار سال از اجرای این طرح، نشان‌دهنده فاصله زیاد وضع موجود و وضع مطلوب است. هدف اصلی این پژوهش بررسی دلایل عدم موفقیت از طریق واکاوی مؤلفه‌های نظام نوین ترویج کشاورزی است. روش مورد استفاده در این تحقیق، مطالعه کتابخانه‌ای از طریق مرور ادبیات و بررسی اسناد و مدارک بود. نتایج پژوهش نشان داد که تاکنون تلاش‌ها و موفقیت‌های ارزشمندی در این زمینه کسب شده است. اما در حوزه ساختاری و کارکردی همچنان این نظام مورد انتقاد بوده و با چالش‌ها و تهدیدهای اساسی مواجه است. نتایج تحلیل مؤلفه‌های نظام نوین ترویج نشان داد که شیوه اجرایی نظام نوین ترویج، به رهیافت پیش‌تر تجربه شده آموزش و بازدید و متعارف (عمومی) نزدیک است. بنابراین بخش زیادی از تهدیدها و چالش‌های حاصله در این نظام ماحصل کاربست عملی این تفکر علی‌رغم برخی از پیش‌بینی‌ها از جمله راهبردهای مشارکتی، تکثرگرایی و غیره در حوزه تئوریک و اندیشه است. در نهایت برای مرتفع نمودن نقاط ضعف و مدیریت چالش‌ها، پیشنهادهایی برای پایداری آن ارائه شد.

واژه‌های کلیدی: ترویج کشاورزی، واکاوی، مؤلفه‌ها، نظام نوین ترویج کشاورزی